

KONTROVERSIEL MÆRKNING

En svensk biografkæde har indført en ny mærkning af film. For at en film får A-mærket, skal der medvirke to kvinder, og de skal tale med hinanden om andet end mænd.

STREGEN PÅ FØRSTE RÆKKE

Bladtegnere har fanget skuespillere på scenen igennem 100 år, men der er ikke mange tegnere tilbage på første række. Nu kan nye og gamle teaterstreger ses i en udstilling.

MEDHOLD I SKATTESAG

DSF har fået medhold i en sag om skattefradrag, som forbundet har kørt på vegne af et medlem. DSF arbejder også på at få politisk fokus på problemstillingen.

#01 2014

MAGASINET

SCENELIV

SANG • DANS • TEATER • FILM / UDGIVET AF DANSK SKUESPILLERFORBUND

MUSICALS UNPLUGGED

FILMFONDE SKABER VÆKST

SEKRETARIAT FOR DANSK SKUESPILLERFORBUND OG FILMEX

SCENELIV udgives af Dansk Skuespillerforbund og udkommer 8 gange årligt.
Oplag: 2.700 eks. - Abonnement: 425 kr. årligt

MAGASINET SCENELIV

Dansk Skuespillerforbund,
Tagensvej 85, 3. sal
2200 København N
Telefon: 33 24 22 00
Fax: 33 24 81 59
Mandag-fredag 9-12 og 13-15.
dsf@skuespillerforbundet.dk
www.skuespillerforbundet.dk

Artikler, læserbreve og lign. sendes til:
pmm@skuespillerforbundet.dk
Redaktion: Pia Møller Munksgaard (redaktør),
Katja Holm (ansvarshavende).

Annoncer sendes til: Jette Rydder
jr@skuespillerforbundet.dk.
(Debatindlæg, anmeldelser, mindeord osv. må
maks. fylde 2800 anslag inkl. mellemrum.)

Tryk: KLS Grafisk Hus.
Design: ad-man.dk.

ANNONCEPRISER OG FORMATER (b x h)

Helside annonce (170 x 270) 9.000 kr.
Bagsiden (190 x 260 + beskæring) 9.000 kr.
¾ side annonce (170 x 192) 6.500 kr.
½ side annonce (170 x 133) 5.000 kr.
½ side annonce - horisontal (170 x 60) 2.500 kr.
½ side annonce - vertikal (54 x 270) 3.500 kr.
Visitkort-annonce (83 x 58) 700 kr.
(maks. 400 anslag inkl. mellemrum)
Medlemsannoncer (83 x 58) 350 kr.
(maks. 400 anslag inkl. mellemrum)

Annoncemateriale skal afleveres i pdf-format.
Alle priser tillægges moms.

Særlige annonceønsker:

Kontakt Jette Rydder - tlf. 33 24 22 00

DSF'S BESTYRELSE

Katja Holm (formand), Kristine M. Brendstrup,
Dorthe Hansen Carlsen, Julie Carlsen, Mette
Frank (orlov), Elisabeth Halling, Ole Jacobsen,
Henrik Jandorf, Sofia Karlsson, Rebekka Lund,
Thomas Magnussen, Mette Marckmann, Maj-
Britt Mathiesen, Frederik Meldal Nørgaard, Ulla
Ricklander.
Suppleant: Trine Runge og Christian Damsgaard.

DSF'S SEKRETARIAT

Formand: Katja Holm
Sekretariatschef: Anna-Katrine Olsen
Kommunikationschef: Pia Møller Munksgaard
Bogholder: Lis Jespersen
Chefjurist: Maj Hagstrøm
Juridiske konsulenter: Magnus Homann Poulsen,
Jørgen Byrdal Kloch Larsen og
Berit Lassen
Socialkonsulent: Nanna Møller
Omstilling/Sekretær: Hanne Arlund
Kursussekretær: Karin Iwersen
Sekretær for formand og sekretariatschef:
Tine Fangel
Regnskabsfører og Filmex: Heidi Holm Madsen
Webmaster og Filmex: Jette Rydder
Håndbog og Filmex: Kristine Staffeldt
IT- manager og Filmex: Sengül Kaya-Mortensen

ONLINESKOLEN - VI GØR IT ENKELT

GRATIS KURSER I IT, ØKONOMI OG
MEGET ANDET FOR MEDLEMMER
AF DANSK SKUESPILLERFORBUND

Dansk Skuespillerforbund

BRUG ONLINESKOLEN

Alle medlemmer af Dansk Skuespillerforbund kan nu gratis få opdateret deres it-kompetencer via Onlineskolen. Der er mange spændende kurser, bl.a:

- EXCEL
- POWERPOINT
- GOOGLE DOC
- ADOBE PHOTOSHOP CS6
- ADOBE INDESIGN CS6
- BRUG AF SOCIALE MEDIER
- PROJEKTLEDELSE
- VIRKSOMHEDSØKONOMI
- MICROSOFT OFFICE

HVORDAN

Kurserne bygger på e-læring og kan dermed foregå, når det passer dig. Der er både tekst, film, illustrationer og opgaver, som du kan arbejde med i et tempo, som passer dig. Et kursus varer 30-40 timer, og der er indbygget start- og slutttest.

HVIS DU ER LEDIG

Ledige har mulighed for at deltage i kurset i op til 2 uger uanset antallet af timer, samtidig med at du modtager dagpenge. Hvis kurset strækker sig over mere end de 2 uger, må du derefter kun være på kurset op til 20 timer om ugen i de efterfølgende uger. Ledige deltagere skal altid oplyse FTF-A om deres deltagelse på kurset.

SÅDAN KOMMER DU I GANG

Gå til Onlineskolen på ftf.blivenhaj.dk eller via forbundets hjemmeside www.skuespillerforbundet.dk/-medlemstilbud/tilbudrabatter/andre-tilbud/ og tilmeld dig som "ny bruger".

Når du har tilmeldt dig, får du et kodeord tilsendt via e-mail. Husk kodeordet og dit brugernavn. Derefter kan du gå i gang.

God fornøjelse!

#01 2014

KONTROVERSIEL KØNSMÆRKNING

4

En kæde af svenske biografer er begyndt at mærke deres film i forbindelse med et ligestillingsinitiativ. Hvis der er mere end to medvirkende kvinder, og disse kvinder fører en samtale, der handler om andet end mænd, så bliver filmen mærket med et A.

DET SKAL IKKE ALTID VÆRE STORT

8

Flere mindre og mere mobile musicalforestillinger dukker op i Danmark – nu også på Det Ny Teater, der ellers er kendt for de store spektakulære musicals. Den nye tendens rummer også muligheder i forhold til turné, siger formand for teaterforeningerne.

TILFREDSHED MED KOMMUNIKATION

11

Overordnet set er medlemmerne af Dansk Skuespillerforbund tilfredse med forbundets kommunikation, viser en ny undersøgelse. Den peger dog også på områder, hvor synligheden kan blive større.

OMTALE OG KRONER I KASSEN

12

Undersøgelser viser, at regionale filmfonde både afføder reklameværdi og øget omsætning i lokalområdet. De nuværende tre filmfonde i Aarhus, København og på Fyn efterlyser alle øgede muligheder for støtte, bl.a. for at de kan konkurrere med tilsvarende udenlandske fonde i forhold til at trække filmprojekter til Danmark.

STREGEN PÅ FØRSTE RÆKKE

16

Igenem mere end 100 år har tegnere fanget skuespillernes figurer og bevægelser i teatertegninger til næste dags avis. Der er kun ganske få tegnere tilbage på første række. En af dem er Claus Seidel, der har tegnet fra tusindvis af forestillinger. Han står nu bag en udstilling af teatertegninger på Det Kgl. Bibliotek.

MEDHOLD I SAG OM SKATTEFRADrag

19

Dansk Skuespillerforbund har fået medhold i en sag, som forbundet har kørt på vegne af et medlem, om fradrag for udgifter til bl.a. transport og stemmetræning. Formand Katja Holm er glad for afgørelsen, og hun arbejder på at få skabt politisk fokus på kunsternes problemer i forhold til skat.

FORSIDEFOTO: Fra forestillingen "Songs for a New World" på Det Ny Teater. Foto Det Ny Teater

Foto: Søren Malmose

Foto: Mike Kollöffel

Illustration: Valdemar Andersen

KONTROVERSIEL MÆRKNING AF FILM I SVERIGE

FIRE SVENSKKE BIOGRAFER ER BEGYNDT AT GIVE DERES FILM ET A-MÆRKE, HVIS DE LEVER OP TIL NOGLE MEGET SPECIFIKKE KRAV OM LIGESTILLING. BIOGRAFERNE OPLEVER EN POSITIV MODTAGELSE AF MÆRKNINGEN HOS PUBLIKUM. DET DANSKE FILMINSTITUT BETEGNER INITIATIVET SOM BETÆNKELIGT.

Af Jacob Wendt Jensen

Midt i oktober måned indførte fire biografer i Sverige en mærkning af film, der er baseret på den såkaldte Bechdel-test. Konceptet er skabt af den amerikanske tegneserietegner, Alison Bechdel, der introducerede det i 1985 i serien "Dykes to Watch Out For". Her sidder to kvinder og taler, og en af dem siger, at hun kun ser film, der opfylder tre regler. For det første skal der minimum være to kvinder med. For det andet skal de tale sammen. Og for det tredje skal de tale om noget andet end mænd.

Spegeln-biografen i Malmø, Bio Rio i Stockholm, Roy i Göteborg og Röda i Helsingborg er med i samme biografkæde, og her har man nedsat et udvalg på syv mennesker, der ser alle film på repertoire igennem for at tjekke, om de lever op til de tre grundregler. Gør de det, så får de et stempel med bogstavet "A".

En hilsen mellem to kvinder eller et kort spørgsmål er ikke nok. Der skal samtales for at opnå mærkningen.

POSITIV MODTAGELSE

Efter en pressemeddelelse blev sendt ud lokalt i oktober måned, eksploderede interessen for at skrive om temaet i hele Sverige og udlandet med. Sverige er kendt for at gå kvoternes gang i et forsøg for at skabe lighed mellem kønnene i kulturens verden. Der findes fx også kønskvoter, når det gælder den filmstøtte, der uddeles fra Svenska Filminstitutet.

"Vi har fået meget positiv presseomtale, selv om der selvfølgelig også har været nogle undtagelser i mailboksen. Bekymringerne går mest på, hvorvidt A-mærkningen var en slags kvalitetsstempel. Her har vi forklaret, at der er tale om forbrugerinformation, der ikke har noget med filmenes kvalitet at gøre," siger Carina Clack, leder af Spegeln-biografen i Malmø.

Sammen med de andre biografer vil hun gerne åbne folks øjne for kønsproblematikken.

"Jeg har selv været overrasket over, hvor sjældent to kvinder i film taler sammen om andet end mænd. Alvorligt mange film har ikke en chance for at kvalificere sig. Film er en meget mandsdomineret branche, hvor det ikke alene er mænd, der for det meste skriver og instruerer, men filmene handler også meget om mænd, og det vil vi gerne sætte fokus på," siger Clack.

Hun siger, at mærkningen er blevet positivt modtaget af biografens publikum, der består af både mænd og kvinder, og hun håber, at andre biografer vil lade sig inspirere.

NEJ TAK FRA DANMARK

Ordningen har også fået positive bemærkninger med fra Svenska Filminstitutet, men den holdning deles ikke af Henrik Bo Nielsen, der er adm. direktør på Det Danske Filminstitut.

"Den form for kontrollerende meningsvirksomhed er ikke noget, vi har tradition for i Danmark"

Henrik Bo Nielsen,
Det Danske Filminstitut

"Umiddelbart virker den svenske ordning betænkelig. Jeg vil endda gribe til et så gammeldags og måske hårdt ord som sindelagskontrol. Det drejer sig om, at nogle mennesker har lavet regler for, hvornår en film ikke er sexistisk. Hvis en film ikke lige passer ned i den tragt, så er den altså ikke kønspolitisk i orden. Den form for kontrollerende meningsvirksomhed er ikke noget, vi har tradition for i Danmark," siger Henrik Bo Nielsen.

Han giver gerne eksempler på film, hvor kvinder har markante roller, som ikke vil få et svensk "A-mærke". Blandt ældre film ville Erik Ballings "Olsen-Banden"-serie næppe komme i nærheden af et mærke, selv om det er Yvonne, der har bukserne på.

"Du kan også tage Nicolas Winding Refns "Only God Forgives". Ud fra én vinkel er der måske nok tale om en brutal og mandsomineret verden, men filmen kan jo også sagtens læses som et kønspolitisk statement om, at der ikke er nogen tilgivelse for mænd, der ikke behandler deres døtre godt nok. Angående dialog så er der jo nærmest slet ikke nogen i Winding Refns film, og derfor vil filmen dumpe testen med et brag," siger Henrik Bo Nielsen.

Han er med på alle former for debatter og diskussioner om, hvordan vi kan få flere kvinder ind i filmbranchen. Men Bechdel-testen betragter han i bedste fald som "en selskabsleg, der er morsom i ti minutter".

"Det ligger i tidsånden, at man drømmer om at sætte verden ind i en formel, men det kan man slet ikke. Heldigvis."

Katja Holm, der er formand for Dansk Skuespillerforbund og i øjeblikket også for forbundets ligebehandlingsudvalg, er ikke bekymret.

"Vi har jo talt om ligestilling i filmbranchen i årevis – uden at der er sket nogle revolutioner. Jeg synes, det er friskt, at nogen prøver noget nyt. Det er jo ikke nogen officiel mærkning, men snarere en vejledning, med en humoristisk undertone, til publikum. Så kan de bruge det til noget eller lade være. Hvis det kan være med til at flytte på nogle ting og skabe noget debat, synes jeg, det er fint." ■

På hjemmesiden bechdeltest.com kan man se en liste over hele 4500 film, der lever op til kravene i testen.

"Hvis det kan være med til at flytte på nogle ting og skabe noget debat, synes jeg, det er fint"

*Katja Holm,
Dansk Skuespillerforbund*

PRODUKTIONSSTØTTE

DER GIVES PRIMÆRT STØTTE TIL PROJEKTUDVIKLING, HVOR ANSØGER ØNSKER MULIGHED FOR AT UDVIKLE ET PROJEKT, DER SENERE KAN SØGES STØTTE TIL HOS ANDRE FONDE.

Produktionsstøttemidlerne kan søges til

- Projekter, der yder væsentlige og nyskabende bidrag til dansk musik og film.
- Produktioner på cd, dvd og andre audiovisuelle produktioner.
- Der ydes i særlige tilfælde støtte til projektudvikling til andre projekter og formål af almen kulturel karakter, herunder uddannelsesformål.

Produktionsstøttemidlerne kan kun søges, hvis der er afleveret regnskab for tidligere modtaget produktionsstøtte.

Hvis du får produktionsstøtte, skal du være opmærksom på, at dette kan have indflydelse på din dagpengere.

Krav til ansøgningen

- Der skal anvendes ansøgningsskema. Skemaet kan downloades på hjemmesiden, eller rekvireres hos forbundet.
- Ansøgningsskemaet skal udfyldes elektronisk. Alle ansøgningsfelterne skal besvares, og ansøgningsbeløb skal påføres.
- Projektbeskrivelsen må max. fylde 3 A-4sider, inkl. budget, kort cv og bilag. Ansøgningen bliver ikke behandlet, hvis dette krav ikke bliver overholdt.
- Bilag kan ikke eftersendes. Dvd'er, cd'er m.v. må ikke vedlægges som bilag.
- Ansøgningsskema og projektbeskrivelse skal sendes eller afleveres i 6 samlede sammenhæftede eksemplarer.

Ansøgningsfrist: **Fredag den 14. marts 2014 kl. 12.00.**

Ansøgninger, der afleveres senere, vil ikke blive behandlet.

Ansøgningen bliver behandlet i Produktionsstøtteudvalget og efterfølgende i bestyrelsen. Behandlingstiden er på ca. 10 uger.

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte sekretær Hanne Arlund

Ansøgningen sendes/afleveres til
 Dansk Skuespillerforbund
 Tagensvej 85
 2200 København N
 Hanne Arlund

**STATENS
SCENE
KUNST
SKOLE**

DANSEPÆDAGOGIK & KREATIV PRAKSIS

To-årig overbygningsuddannelse i danseformidling med fokus på dansepædagogik og kreativ praksis (120 ECTS)

En uddannelse for professionelle dansere, som ønsker at skabe og implementere kreative samarbejdsprojekter på kulturinstitutioner og skoler.

OPTAGELSESPRØVE & SAMTALER 3. og 4. maj 2014

ANSØGNINGSFRIST 21. marts 2014 - mere info på scenekunstskolen.dk

Foto: Henning Hørth

VIGTIG RAPPORT OM BESKÆFTIGELSE LÆKKET

HØRINGSPROCESSEN HOS ARBEJDSMARKEDETS PARTER BLEV DELVIST KORTSLUTTET, DA DEN VENTEDE RAPPORT OM BESKÆFTIGELSESDINSDATSEN FRA DET SÅKALDTE CARSTEN KOCH-UDVALG BLEV LÆKKET TIL PRESSEN. RAPPORTEN FRA EKSPERTERNE INDEHOLDER BÅDE POSITIVE OG MEGET BETÆNKELIGE FORSLAG, MENER DANSK SKUESPILLERFORBUND.

Af Pia Møller Munksgaard, pmm@skuespillerforbundet.dk

Et ekspertudvalg med tidligere skatteminister Carsten Koch (S) i spidsen har i et år kigget det nuværende beskæftigelsessystem efter i sømmene, og udvalget foreslår ændringer på en lang række områder.

Der lægges op til større fokus på det enkelte individ, mere indflydelse til den ledige selv i forhold til valg af rådgivning og uddannelse. Det er også tanken, at samtaler og rådgivning foregår ét sted, enten i a-kassen eller i jobcentret, så man ikke skal gå til møder hos begge.

"Det er godt, at udvalget kan se nytten af at tage udgangspunkt i den enkelte, så ikke alle skal køres igennem den samme 'mølle'. Det er noget af det, vi i DSF har efterspurgt. Det lyder også positivt, at den ledige selv får mere indflydelse på forløbet i a-kassen eller jobcentret. Men samtidig er der forslag i rapporten, som jeg synes lyder meget betænkelige," siger Katja Holm, formand for Dansk Skuespillerforbund.

Eksperterne lægger op til et større fokus på ordinær uddannelse, og afskaffer bl.a. pligten til at deltage i vejledning og opkvalificering. Denne fleksibilitet lyder umiddelbart positivt, mener DSF. Til gengæld er Katja Holm meget bekymret for udvalgets forslag om at droppe det nuværende tilbud med seks ugers selvvalgt uddannelse, ligesom de ledige i nogle tilfælde kan komme til at "betale" for uddannelse i form af en lavere dagpengesats.

"Jeg forudser, at det kan blive meget svært for vores medlemmer at få relevant ordinær uddannelse inden for beskæftigelsessystemet. Jeg synes også, det er helt uhørt, at man tilsyneladende opererer med, at de ledige kan komme til selv at betale for den opkvalificering, der skal skaffe dem i job."

Samtidig med, at udvalget lægger op til større fleksibilitet og frihed for den ledige i forhold til rådgivning og

uddannelse, foreslår man også, at den ledige selv skal have et større ansvar for at dokumentere, at han eller hun står til rådighed for arbejdsmarkedet, bl.a. via en såkaldt "job-log".

"Jeg synes, man kan diskutere, om der reelt er tale om en afbureaukratisering. Det lyder som om, der er en lang række frister og regler, som den ledige skal have styr på bl.a. i forhold til det øgede ansvar, den ledige selv får for at dokumentere, at han eller hun er jobsøgende," siger Katja Holm, der også er forundret over, at rapportens anbefalinger ikke indeholder noget om forholdene på de atypiske arbejdsmarkeder, som freelancere arbejder på.

"Der er en stigende del af danskerne, der arbejder freelance og projektorienteret, og det kan man ikke se på udvalgets anbefalinger. Langt de fleste skuespillere, sangere og dansere arbejder på denne måde – og det er tydeligt, hvor dårligt disse arbejdsvilkår hænger sammen med det nuværende beskæftigelsessystem. Og derfor undrer det mig, at det ikke har større fokus i rapporten."

Da rapporten fra udvalget blev lækket til pressen, havde den endnu ikke nået at være i høring hos arbejdsmarkedets parter, som det var planlagt. Efter høringen var det planen, at rapporten skulle rettes til i forhold til input fra organisationerne.

Dansk Skuespillerforbunds hovedorganisation FTF er blandt høringsparterne, og her fortsætter man, trods lækken til pressen, arbejdet med at komme med kommentarer, argumenter og input til udvalget i forhold til den endelige rapport. Dansk Skuespillerforbund arbejder tæt sammen med FTF i forhold til dette. Efter høringsfasen afleveres rapporten til politikerne. ■

På Fredericia Teater laver man både de store musicals som "Aladdin" og mindre udstyrskrævende forestillinger, fx "The Last Five Years" med Maria Skuladottir og Lars Mølsted. Foto: Søren Malmose

MUSICALS UNPLUGGED

DET SKAL IKKE ALTID VÆRE STORT OG SPEKTAKULÆRT

MUSICALOMRÅDET ER I UDVIKLING I DANMARK, OG MINDRE OG MERE MOBILE FORESTILLINGER DUKKER OP – OGSÅ PÅ DET NY TEATER, DER ELLERS TRADITIONELT HAR SATSET PÅ DE STORE PRODUKTIONER. DE MINDRE FORESTILLINGER KAN OGSÅ VISE SIG AT VÆRE VELEGNEDE TIL TURNÉVIRKSOMHED.

Af Leon Andersen

■ "Mange gør sig næppe klart, at der er forskellige måder at spille musical på, ligesom musicalen rummer forskellige under-genrer."

Sådan lyder ordene fra skuespilleren Mads M. Nielsen, der i efteråret var med til at lancere et "alternativt" musical-projekt på Det Ny Teater i København.

I Sceneriet under teatret kunne publikum overvære fire sangeres præsentation af musicalen "Songs for a New World" i en minimalistisk udgave uden dekoration og med en af sangerne, Christian Berg, som pianist og eneste musiker.

"Fremover vil vi formentlig hvert år præsentere, hvad man kunne kalde en slags "musicals unplugged", fortæller Niels-Bo Valbro, direktør for Det Ny Teater.

Men er sådan noget som "en smal musical" ikke nærmest en selvmodsigtelse?

"De store musicals, der er blevet vores varemærke herinde, har mange medvirkende, en stor dekoration, stort orkester, og de skal spille i en lang periode, for at økonomien kan hænge sammen. Sædvanligvis er kravet, at vi skal runde 100.000 billetter til disse forestillinger," siger Niels-Bo Valbro og tilføjer:

Med "Songs for a New World" har Det Ny Teater inviteret publikum ind til en "smallere" musical med mindre apparat og færre medvirkende – og det vil man gøre igen, siger teaterdirektør Niels-Bo Valbro (tv). I forestillingen medvirker Christian Berg, Linda Hultemark, Thomas Ambt Kofod og Camille Rommedahl. Mads M. Nielsen har instrueret. Foto: Det Ny Teater

"I den modsatte ende af skalaen har vi disse små musicals, der kan spilles semi-stage og uden nogen stor fysisk produktion. Det giver publikum mulighed for at se noget, de ikke vil komme til at opleve på vores store scene. Samtidig giver det de udøvende kunstnere mulighed for at arbejde med et materiale, der normalt ikke sættes op på den store scene," siger Valbro.

UDFORDRER SIG SELV

Teatrets initiativ registreres med interesse, også hos Søren Møller. Han var i sin tid hovedmanden bag musical-akademiet i Fredericia og i dag direktør på Fredericia Teater, der producerer musicals i mange variationer og størrelser.

"Projektet er spændende, også fordi folk i branchen her får dokumenteret, hvordan det kan lade sig gøre at lave denne type teater uden de voldsomme budgetter, som de store og meget kendte musicals normalt kræver. Og dejligt at se, at netop Det Ny Teater, der ellers er eksponent for de store og teknisk krævende produktioner, nærmest udfordrer sig selv med en musical af denne type."

"Songs for a New World" er skrevet af Jason Robert Brown – ifølge Søren Møller en fremtrædende repræsentant for den type musicals, der netop ikke kræver et stort apparat og mange medvirkende. Fredericia Teater har arbejdet med værker af både Brown og andre komponister som supplement til teatrets større forestillinger.

Det Ny Teaters første "smalle" musical var til en vis grad et selvstyrende projekt. Musical-kunstnerne, anført af Christian Berg, kom selv med idéen, og teatret stillede lokaler og ekspertise til rådighed.

Alle kunstnerne i forestillingen har tidligere medvirket i store opsætninger på teatret. Mads M. Nielsen fortæller, at han først kom til "hen ad vejen", da sangerne mestrede deres sange, og det skulle vise sig, hvordan den færdige forestilling kunne forløses.

"Prøveperioden var meget kort, for det var en del af grundidéen, da jeg og alle sangerne samtidig havde andet arbejde ved siden af. I dette tilfælde handler det meget om den enkelte sang og det skuespil, som der kræves for ligesom at spille sangen. Som instruktør har jeg således bidraget med at bringe den klassisk trænede skuespillers håndværk ind i forestillingen. Det er en musical i meget koncentreret form, der varer godt en time, og hvor vi i Sceneriet fik en intimitet foræret, som er meget speciel, og som folk ikke normalt forbinder med genren," siger Mads M. Nielsen.

VELEGNET TIL TURNÉ

Når Søren Møller fra sin udkigspost i Fredericia vurderer forestillingen som et projekt med perspektiver, skyldes det også andre forhold.

"En forestilling af denne type ville entreprenante musical-performere selv kunne sætte op, og det vil være meget velegnet til turné. Det kunne udgøre en slags mellemjob, hvis de tog rundt med forestillingen nogle få uger. En musical som "Songs for a New World" rummer også meget fleksibilitet og kunne sagtens præsenteres i en lidt større opsætning og dermed gøres tillokkende for landets teaterforeninger."

Det klinger som sød musik i ørerne på Lars Salling, formand for Danmarks Teaterforeninger.

"Det er meget begrænset, hvad vores medlemmer får tilbudt af musicals. For det meste er der snarere tale om musikforestillinger, og de er meget efterspurgt i disse år. Eksempelvis har en "skrabet" version af "Pinafore" solgt rigtig godt, og det samme gjaldt "Fregatten Jylland", indtil den af andre årsager led en krank skæbne", siger formanden.

"Og det ville være rigtig interessant at blive præsenteret for "Songs for a New World" eller andre musicals, som kunne gøre sig rundt omkring i landets teatersale," vurderer Lars Salling. ■

OPERA-AUDITION

FOR OPERASANGERE I DANSK SKUESPILLERFORBUND OG ELEVMEDELMER PÅ O.A. OG SOLISTKLASSEN

DET NY TEATER, GL. KONGEVEJ 29 (SCENEINDGANGEN), TIRSDAG DEN 4. MARTS 2014 KL. 10.30–17.30

DSF Studio inviterer igen til kollektiv foresyngning/audition. Tilmelding kan kun ske ved at udfylde tilmeldingsskemaet på forbundets hjemmeside: skuespillerforbundet.dk – se under DSF Studio/Auditions.

Du kan tilmelde dig fra **søndag den 9. februar 2014 – kl. 8.00 til og med søndag den 16. februar 2014 kl. 24.00.**

Tilmelding foregår efter "først-til-mølle"-princippet. Alle tilmeldinger uden for ovenstående tidsrum vil være ugyldige.

Alle tilmeldte vil efter fristen hurtigst muligt få besked om, hvorvidt de har fået plads i denne omgang, samt om tidspunktet. Det er eget ansvar at sende noder og lave aftaler med pianisten, uanset om der er tale om egen pianist eller Carol Conrad, som vil være pianist på dagen.

Du skal medbringe to musiknumre. Du har 10 minutter til rådighed (inkl. præsentation af dig selv, samt tid mellem arierne). Evt. ensemblearbejde trækkes fra den tid, du/l har til rådighed.

Du bedes endvidere på dagen medbringe 10 eksemplarer af dit CV til auditionpanelet.

Du kan læse om paneldeltagerne på hjemmesiden skuespillerforbundet.dk, se under Opera-nyt. Listen vil løbende blive opdateret.

Alle øvrige spørgsmål i forbindelse med audition bedes rettet til Tine Fangel på tlf. 33 24 22 00

I skemaet skal følgende data oplyses:

- medlemsnummer
- navn
- adresse
- postnr.
- tlf-nr.
- e-mail.
- stemmetype
- arie 1
- arie 2
- om du medbringer egen pianist, og i så tilfælde navnet på denne, eller om du ønsker at benytte Carol Conrad.
- om du ønsker at lave ensemblearbejde, og i så fald med hvem og varighed
- eventuelle bemærkninger

SOMMERHUS

I PÅSKEN ELLER SOMMERFERIEN?

Nu er det tid at søge om ophold i et af vores dejlige huse, hvis du gerne vil booke et hus i børnenes skoleferier.

I år begynder en større renovation af Store Tårn, der ligger lige bag Ravelinen på Christiansø. Det kommer til at betyde, at der sandsynligvis vil være en del byggestøj, så det skal du være indstillet på, hvis du søger dette hus.

Gå ind på vores hjemmeside, og se, hvilket hus, du kunne tænke dig. Udfyld ansøgningsskemaet, og send det til forbundet senest den 24. februar.

Du kan forvente svar på din ansøgning i den første uge af marts.

8 UD AF 10

ER TILFREDSE MED DSF'S KOMMUNIKATION

HELT OVERORDNET ER MEDLEMMERNE RIGTIG TILFREDSE MED DSF'S KOMMUNIKATION, VISER EN UNDERSØGELSE. DEN PEGER DOG OGSÅ PÅ OMRÅDER, HVOR DSF'S SYNLIGHED KAN BLIVE STØRRE.

Dansk Skuespillerforbunds medlemmer er rigtig glade for medlemsbladet Sceneliv. De fleste læser alle numre af bladet, og i gennemsnit bruges omkring 10-20 minutter på hvert blad.

Også det nyhedsbrev, som DSF udsender ca. hver anden uge, har manifesteret sig som en af de aller-vigtigste kilder til information og nyheder. 81 procent af de, der modtager nyhedsbrevet, er tilfredse eller meget tilfredse med det.

Sådan lyder nogle af konklusionerne i den medlemsundersøgelse, som DSF foretog i 2013, for at afdække, hvad medlemmerne mener om forbundets kommunikation på forskellige områder.

Helt overordnet svarer 79 procent af respondenterne i undersøgelsen, at de synes, DSF's samlede kommunikation er god eller meget god. Sceneliv og nyhedsbrevene er de steder, hvor flest medlemmer henter nyheder og information fra forbundet.

Der er dog også områder, hvor respondenterne mener, at DSF kunne gøre det bedre. 77 procent er enten tilfredse eller meget tilfredse med hjemmesiden, ingen er meget utilfredse, og 1 procent er utilfredse. Der er dog en gruppe på 6 procent, som finder det svært eller meget svært at finde det, de skal bruge. Hvad svarene mere præcist dækker over, vil sekretariatet nu prøve at få belyst nærmere, så problemerne kan løses.

I forhold til synlighed, opfatter 76 procent DSF som synligt i forhold til medlemsskaren. 60 procent mener dog ikke, at forbundet er synligt nok i medierne. Det sidste vil sekretariatet og formanden give større fokus i det kommende år med det mål at skabe en større synlighed i bl.a. medierne.

Undersøgelsen giver DSF en lang række meget nyttige svar fra medlemmerne vedr. kommunikationskanaler og indhold. Den er et godt udgangspunkt for at arbejde videre med kommunikationen i de kommende år.

Nogle initiativer er allerede blevet taget her og nu, mens andre spørgsmål vil være en del af overvejelserne i forbindelse med en ny kommunikationsstrategi. Det gælder bl.a. en strategi for forbundets tilstedeværelse på sociale medier og hjemmesidens tilgængelighed på alle de forskellige former for tablets, der i stigende grad vinder frem. ■

FÅR DU NYHEDSBREVET?

Nyhedsbrevet er en af de vigtigste kilder til information fra Dansk Skuespillerforbund. Er du sikker på, at du modtager det?

Ellers er det let at tjekke det. Du kan tilmelde dig på skuespillerforbundet.dk under Nyheder og Nyhedsbrev. Hvis du allerede er tilmeldt, vil du få besked om dette.

Husk også, at Dansk Skuespillerforbund er på Facebook. Jo mere aktiv du er på siden, jo mere vil DSF's opslag komme ind i nyhedsstrømmen på din egen personlige side – så du kan følge med i vores Facebook-nyheder.

FILMFONDE GIVER OMTALE OG KRONER I KASSEN

DE REGIONALE FILMFONDE I HENHOLDSVIS AARHUS OG PÅ FYN GENERERER FIRE KRONER TIL LOKALMILJØET, NÅR DE INVESTERER ÉN KRONE I EN PRODUKTION. DEN NYE FILMFOND I KØBENHAVN SKAL EFTER SAMME TANKEGANG PROFILERE KØBENHAVN OG DANMARK I RESTEN AF VERDEN. FILMFONDENE MENER SELV, AT DE ER MED TIL AT FASTHOLDE HÅNDVÆRKET "AT LAVE FILM" I DANMARK, OG ALLE STEDER EFTERLYSES EN UDVIDELSE AF STØTTEMULIGHEDERNE.

Af Jacob Wendt Jensen

Ann-Eleonora Jørgensen sammen med "Barnaby", alias Neil Dudgeon under optagelserne til seriens afsnit nummer 100, der handler om mord i København, og som er støttet af Copenhagen Film Fund.
Foto: Mark Bourdillon

En undersøgelse af den samlede filmstøtte fra Den Vestdanske Filmpulje i Aarhus i perioden fra 2008 til 2012 viser, at 32 mio. kroner investeret i film, har skabt en omsætning på 124 mio. kr. Med andre ord så skabes der omsætning på fire gange så mange penge, som der investeres. Omsætningen skabes i produktionsselskaber inden for filmbranchen, transportfirmaer, håndværkere og hoteller. Undersøgelsens tal er også gangbare på Fyn, lyder meldingen fra FilmFyn, der er den anden "gamle" regionale filmfond i Danmark.

I sommeren 2013 fik Danmark så sin tredje filmfond i København, der på knap to og et halvt år fra nu skal bevise, at den er en god idé. Hvor de to ældre fonde skal trække opmærksomhed til provinsen fra resten af Danmark og udlandet, skal filmfonden i København tiltrække opmærksomhed på både hovedstaden og Danmark ude i resten af hele verden.

GODT FRA START I KØBENHAVN

Copenhagen Film Fund blev etableret i september måned sidste år, og når regnskabet i år 2015 gøres op, skal der evalueres med henblik på at fortsætte aktiviteterne. Fonden kan uddele 35 mio. kr. til internationale film- og tv-projekter i denne periode, og de første projekter er allerede støttet. Det gælder for eksempel episode nummer 100 af den populære engelske tv-serie "Midsomer Murders" (i Danmark kaldet "Kriminalkommissær Barnaby"), der bliver sendt på stationen ITV i marts måned og kort tid efter i Danmark. Man har også ydet substantiel støtte til den nye store tværeuropæiske tv-serie "The Team", hvor Lars Mikkelsen spiller en af hovedrollerne.

Direktør Thomas Gammeltoft får to manuskriptforslag ind om ugen, men hvad går han efter?

"Kriminalkommissær Barnaby" støttede vi med et relativt

lille beløb, men dog nok til, at de fandt Danmark interessant. I øjeblikket overvejer vi "Broen III", der er et meget større projekt, og her kan vi være med til at løfte opgaven sammen med vores svenske kollega Film i Skåne," siger Thomas Gammeltoft.

Han har lagt en linje, hvor det handler om at vælge film eller tv-serier, hvor producenterne lægger et stort forbrug i Københavnsområdet, så man får vækst og dernæst synlighed for de penge.

"Vi vil helst se vores by eller omegnen i filmen eller i tv-serien. Kan man så samtidig understøtte de unge talenter og skaffe arbejdspladser, så er et projekt ideelt."

EFTERLYSER SKATTERABAT

Hvis Copenhagen Film Fund skal være en større spiller i verdensfilmen, skal der flere penge til på længere sigt. I Holland har man lige lavet en tilsvarende fond med 40 mio. euro, hvilket er næsten ti gange så meget som i København. Filmproducenterne går benhårdt efter de steder, hvor der er flest penge at hente. På den baggrund vil de fleste være ret ligeglade med, om de indspiller noget af deres film eller tv-serie i det ene eller det andet land.

"Vi er i den grad handikappet af, at vi ikke, som i en stribe andre lande, kan give skatterabat. Trenden i den retning er forstærket på verdensplan gennem de senere år. Vi har i øjeblikket svært ved at tiltrække de helt store projekter, fordi man i andre lande fx giver moms i rabat. Jeg synes, det er mærkeligt, at der ikke er ørenlyd for den slags ordninger herhjemme. Det handler jo ikke om, at nogle af danskerne sparer i skat, men det handler om, at man får filmproduktioner hertil, som ikke ellers var kommet, så situationen gavner alle – også staten," siger Thomas Gammeltoft.

Ifølge Gammeltoft bør fordelene være til at få øje på i et

land, hvor det rent praktisk er meget lettere at få lov til at optage sine film på gader og stræder, end i større byer verden over.

VIL RETTE OP PÅ SKÆVHED

Carsten Holst er leder af Den Vestdanske Filmpulje, der støtter film og tv-serier med mellem 10 og 11 mio. kr. hvert år, alt afhængig af hvilke ansøgninger der kommer ind.

"Gennem tiden har vi fået større opmærksomhed på det, vi kalder tilbagebetaling til vores område. Det er for eksempel vigtigt for os, at man kan se, hvor filmen er optaget henne. Samtidig vil vi også gerne have, at en film, som vi støtter rent økonomisk, samtidig gavner det lokale produktionsmiljø og instruktører og forfattere," siger Carsten Holst. Filmpuljen i Aarhus kan godt i enkelte tilfælde gå på kompromis, hvis det er et helt fantastisk projekt.

"På en dokumentarfilm som "Sepideh" eller Lars von Triers "Nymphomaniac" kan man ikke se meget af Aarhus eller omegn. Men den slags film vil vi også gerne være en del af. Det er bare endnu et bevis på, at vi kigger meget nøje på hvert enkelt projekt," siger Holst.

På "Nymphomaniac" har man for eksempel lavet en del af efterarbejdet i computeren på special effects virksomheden Ghost, der har en mindre afdeling af deres københavnske virksomhed placeret på Animationsskolen i Viborg.

Carsten Holst får et sted mellem 120 og 140 ansøgninger hvert år – lige fra store film- og tv-serieprojekter til amatørprojekter. I omegnen af 30 får støtte, og beløbet kan være fra 10.000 kr. op til flere millioner kr. Både den Vestdanske Filmpulje og FilmFyn har 11 år på bagen, men derfor synes Carsten Holst godt, at man kunne udvide ordningen, når de investerede penge kommer så kraftigt retur.

"Staten giver ikke en rød rejse til de regionale filmfonde, og

FilmFyn har som en af de seneste produktioner støttet "Antboy", instrueret af Ask Hasselbalch med bl.a. Nicolas Bro og Samuel Ting Graf. Foto: Rolf Konow

det er efter min mening forkert. Hele 97 procent af de samlede midler fra Det Danske Filminstitut går til filmproducenter i hovedstadsområdet. Det er 97 procent af 1,1 mia. kr. over fire år. De regionale filmfonde er sat i verden for at sikre den kulturelle og menneskelige diversitet i filmverdenen, og i de kommuner, som vores pulje og filmfonden på Fyn dækker, bor der en fjerdedel af Danmarks befolkning. Det er en skævhed, vi arbejder på at få rettet op på," siger Carsten Holst.

ARBEJDER FOR SYDDANSK FOND

I FilmFyn investerer man 8 mio. kr. i film hvert år, og den støttesum er typisk fordelt på fem til seks store filmprojekter. Ud af de 25 projekter, der er støttet gennem årene, er 18 af dem rene danske film.

"Med relativt få ressourcer trækker vi helheden i dansk film mod vest. Vi begyndte med "De grønne slagtere" i 2003, hvor ni sydfynske kommuner stod bag initiativet med 43 kroner om året pr. borger, og det har så kørt i fred og fordragelighed siden, lyder det fra leder af FilmFyn, Bo Damgaard, der tilføjer:

"Altså bortset fra dengang i 2011, hvor Langeland Kommune meldte sig ud. Der stod vi på torvet i Rudkøbing, hvor vi blandt borgere på Langeland indsamlede 286.000 kr. til FilmFyn, hvilket var næsten halvdelen af, hvad kommunen gav i støtte. Det vidner om en utrolig folkelig forankring. Siden kom Langeland Kommune da også med som støttekommune igen."

Yderligere to kommuner er for nylig kommet med i FilmFyn – nemlig Assens og Nordfyns Kommune.

"Synlig kunst, der brander området, kan betyde meget for, om man synes her er rart at bo. Den side af sagen skal på

ingen måde undervurderes. Selv om man er en lille regional filmfond, fylder vi meget i den mentale bevidsthed på Fyn, og vi bidrager til den kulturelle mangfoldighed. Fra Det Danske Filminstituts side hører vi lidt for ofte, at det kan være lige meget, hvor en film optages, bare der kommer god kunst ud af det," siger Bo Damgaard, der også arbejder for at etablere Danmarks måske fjerde og sidste regionale filmfond, FilmSyd, der skal dække det syd- og sønderjyske område.

"Niels Arden Oplevs "Kapgang" er til dels optaget i Kerteminde og Hesselager, men kunne fint være lavet i Sønder Omme, hvor handlingen udspiller sig. Og filmen "9. april", der får premiere i 2015 foregår i Tønder og Aabenraa. Er vi ikke vakse ved havelågen, bliver den sikkert optaget i Babelsberg og Belgien. Det bliver en fremtidig opgave for de regionale filmfonde også at fastholde kunsthåndværket "at lave film" i Danmark," siger Bo Damgaard.

DEN VESTDANSKE FILMPULJE

I den Vestdanske Filmpulje har man på det seneste støttet film som Nils Malmros' "Sorg og glæde", Nikolaj Arcels "En kongelig affære" og komedien "Alle for to".

Om tv-serien "Dicte", hvis anden sæson netop er optaget i Aarhus siger leder af filmpuljen Carsten Holst:

"Vi har givet seks mio. kr. til anden sæson, og det er rigtig mange penge for os. Det kan vi kun gøre, fordi vi har fået noget ekstraordinær støtte fra Aarhus Kommune. Havde vi ikke støttet med så meget, var det, som nu er otte måneders optagelser i Aarhus på de to sæsoner, måske blevet seks eller syv uger – og selv steder som havnescener og lignende ville blot være blevet optaget i København, selv om de skulle forestille Aarhus. I den reducerede udgave havde man bare brugt den vigtigste scenografi fra byen som for eksempel rådhuset og regnbuen ovenpå kunstmuseet Aros. Og så havde man lagt alle andre optagelser neutralt udseende steder i København eller i filmstudier i hovedstaden."

Kommunerne bag Den Vestdanske Filmpulje

Frederikshavn, Hjørring, Holstebro, Syddjurs, Vejle, Viborg, Aalborg og Aarhus.

Læs mere på: www.filmpuljen.dk

Tv-serien "Dicte" med bl.a. Iben Hjejle er et af de projekter, som Den Vestdanske Filmpulje har støttet. Foto: Per Arnesen

FILMFYN

FilmFyn har på det seneste støttet film som "Antboy", "Marie Krøyer" og "Hævnen", og Susanne Bier og Bille August indspiller deres kommende film på Fyn. Om tv-serien "1864", som FilmFyn støtter, siger direktør Bo Damgaard:

"På tv-serien "1864" havde man 80 optagedage i Tjekkiet, men ved at vi lægger fem mio. kr. til det store budget, har vi fået 45 optagedage på Fyn. Det har skabt en omsætning på omkring 15 mio. kr., plus alt det, man ikke kan tælle. Ole Bornedal har skrevet sit manuskript sådan, at hele rammehistorien – hvor en stor del af kærlighedshistorien udspiller sig – er optaget på Fyn. De to brødre i filmen kommer fra Fyn, og en tv-serie i den størrelse løfter sig fra at være et kulturelt projekt til også at være et erhvervsudviklingsprojekt."

Kommunerne bag FilmFyn

Ærø, Svendborg, Langeland, Faaborg-Midtfyn, Assens, Nordfyns og Kerteminde.

Læs mere på: www.filmfyn.dk

Fra tv-serien "1864", her med Barnaby Metschurat, som FilmFyn har støttet. Foto: Per Arnesen

KRIMISTØTTE TIL TV-SERIER

STØRSTE PROJEKT FOR DEN NYE KØBENHAVNSKE FILMFOND ER INDIL VIDERE "THE TEAM", SOM DIREKTØREN BESKRIVER SOM EN FANTASTISK MULIGHED FOR AT UDBREDE KENDSKABET TIL EUROPÆISKE SKUESPILLERE PÅ TVÆRS AF LANDEGRÆNSERNE.

Fra den trans-europæiske tv-serie "The Team" med bl.a. danske Lars Mikkelsen. Nordisk Film er medproducent, og serien støttes af Copenhagen Film Fund. Foto: Jo Voets

I øjeblikket leder Copenhagen Film Fund efter en stor spillefilm, som de kan støtte med omkring 15 mio. kr., men i skrivende stund er det tv-serierne, der har fået de første af fondens penge. Det absolut største projekt er tv-serien "The Team". Den er skrevet af de danske manuskriptforfattere Peter Thorsboe og Mai Brostrøm, og Nordisk Film er den danske hovedproducent. Serien skal efter planen sendes fra januar 2015 på DR 1 i otte afsnit af en times varighed, der samlet koster 80 mio. kr. at producere. En femtedel af pengene kommer fra Norden og er tilvejebragt af Nordisk Film med støtte fra den københavnske fond.

"Hele ideen har været at lave noget, der har niveau som de store tv-serier, vi har set fra Danmarks Radio og så brede konceptet ud til at kunne bære i hele Europa, nu da de danske serier har sat dagsordenen gennem en årrække," siger chefproducer Thomas Heinesen fra Nordisk Film, der er en af de europæiske producenter.

Der er tale om en serie, hvor man fortæller én samlet historie gennem otte afsnit, selv om der også er mindre afsluttede handlingsforløb undervejs. Forfatterne har researchet sig frem til, hvordan politifolk i Europa arbejder sammen, og så skabt en fiktiv enhed, der skal opklare en sag på tværs af landegrænser.

"Set fra min stol er det en vidunderlig mulighed for at brede kendskabet til forskellige nationale skuespillere ud til andre lande i Europa. Det ambitiøse ligger i, at folk taler deres eget sprog indbyrdes i de forskellige nationale enheder, og så kører de inter-europæiske dele af serien på det engelsk, som de respektive skuespillere nu kan finde ud af at tale. Den eneste måde at undgå at lave euro-pudding (film, hvor der er mange forskellige europæiske accenter

på typisk engelsk, red.) på er, at have en historie, der er god nok, og instruktører, der er gode nok. I "The Team" er sprogforbistringen en del af historien," fortæller Heinesen.

At Copenhagen Film Fund gik ind i projektet har betydet, at den har fået et større dansk islæt end planlagt. Ud af 160 indspilningsdage ligger omkring 35 nu i Danmark, hvor der først havde været planlagt med omkring 15 dage i Danmark. Thomas Heinesen siger:

"Det vil alt andet lige kunne ses i det endelige resultat. Det er et stort fremskridt i retning af det danske. De nye danske penge betyder også, at klippearbejdet pludselig ligger på Nordisk Film i København, og at flere af de kreative kræfter nu er danske. For eksempel bliver alle instruktørerne fra Danmark (blandt andre Kathrine Windfeld og Kasper Gaardsøe, red.), og det gør fotograf, klipper og scenograf så også. Det minder lidt om en DR-produktion, når vi rykker i felten." ■

COPENHAGEN FILM FUND

Kommunerne bag fonden

Københavns, Albertslund, Ballerup, Brøndby, Frederiksberg, Furesø, Hvidovre, Helsingør og Næstved.

Direktør: Thomas Gammeltoft.

Læs mere på: cphfilmfund.com

Birgitte Hjort Sørensen og Gwilym Lee under optagelserne til "Barnaby". Foto: Thomas Marrott

Bodil Ipsen som Alice og Poul Reumert som Edgar i "Dødsdansen", Det Kongelige Teater, 1937. Tegnet af Herluf Jensenius til Berlingske Tidende.

DEN HURTIGE STREG PÅ FØRSTE RÆKKE

DET ER IKKE EN NEKROLOG, MEN DET HAR EN SNERT AF DET. SÅDAN SIGER TEGNER CLAUD SEIDEL OM USTILLINGEN "FRA 1. RÆKKE", HVOR DANSK TEATER OG EN LANG RÆKKE SCENEKUNSTNERE ER FANGET I ØJEBLIKKET PÅ SCENEN I HUNDREDEVIS AF TEGNINGER.

Af Pia Møller Munksgaard, pmm@skuespillerforbundet.dk

Engang fyldte tegnerne hele første række i teatersalen. Hvis tegner Claus Seidel havde glemt sin blyant kunne han bare låne af en kollega. Når han i dag fra de forreste sæder foreviger skuespillernes præstationer sker det ikke længere til en avis, men til Gregers Dirckinck-Holmfelds anmeldelser på nettet. Og den eneste, han kan låne en blyant af er tegneren Tove Nørgaard fra Jyllands-Posten.

Bladtegnere har med deres hurtige streger fanget øjeblikke i dansk teater i over 100 år, men i de senere år er tegningerne forsvundet ud af avisernes spalter i takt med, at bladtegnere er holdt op. Lige nu kan en lang række teatertegninger imidlertid ses på Museet for Dansk Bladtegning

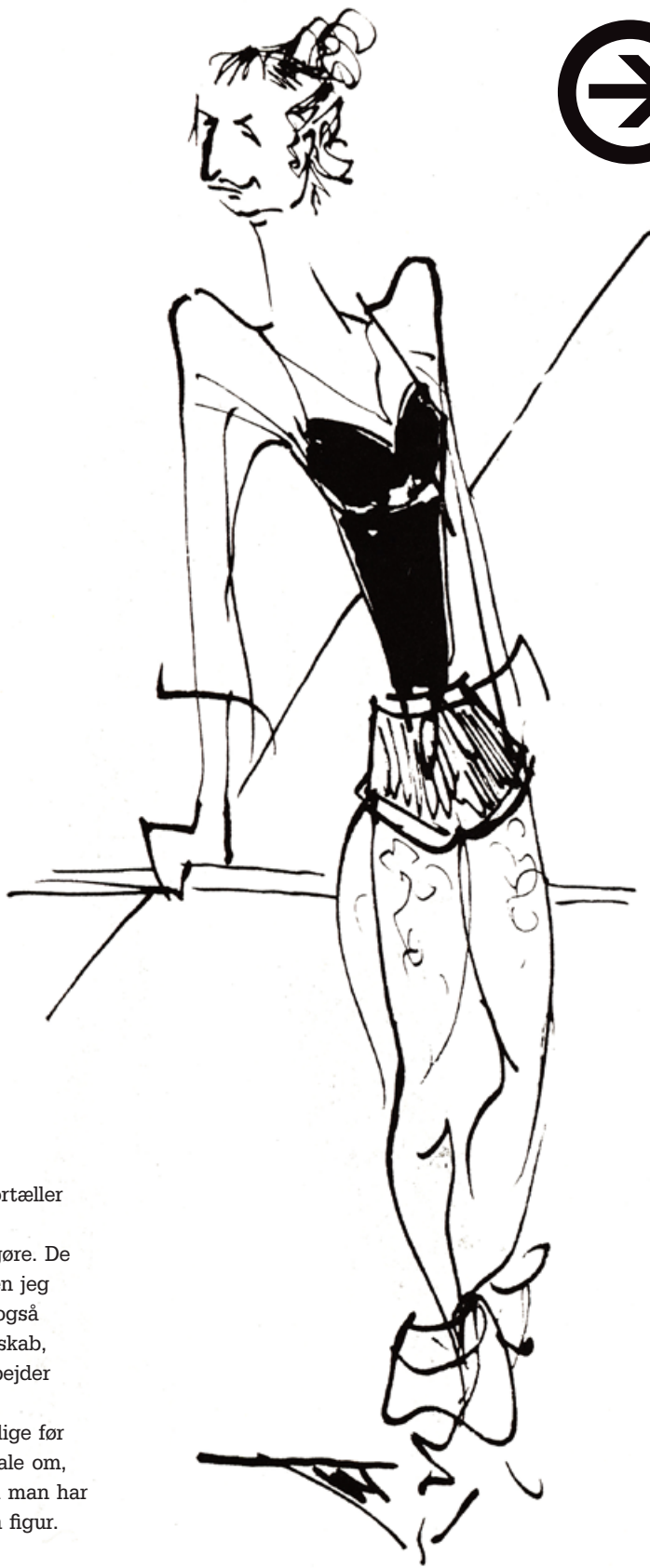
på Det Kongelige Biblioteket i udstillingen "Fra 1. række".

Claus Seidel, der er leder af det lille museum, har selv lagt blyant til teatrets verden siden slutningen af 1960'erne. Hans streger har igennem årene fortalt teaterhistorier i aviser som Land og Folk, BT og Weekendavisen.

"Efter så mange år er nervøsiteten stadig den samme som i starten, og jeg tror den minder om det, som skuespillerne på scenen oplever. Nogle gange har jeg haft det sådan: "Hvorfor pokker kan jeg ikke tegne i dag?", og "Hvorfor ser Ove Sprogø anderledes ud, end han plejer?". Man skal som tegner have en helt særlig evne til at iagttage, opfatte og aflevere hurtigt. Du skal på kort tid kunne fange både

Osvald Helmuth som Jeppe i "Jeppe på bjerget", Det Kongelige Teater, 1954.
Tegnet af Hans Bendix til Politiken.

Karen-Lise Mynster som Rebekka i "Dansetimen", Det Kongelige Teater, 1986.
Tegnet af Erik Werner til Berlingske Tidende.

karakteren og personen bag, altså skuespilleren," fortæller Claus Seidel og tilføjer:

"Det er noget af det samme, skuespillerne skal gøre. De vil nok sige: "Jeg skal bevare min personlighed, men jeg skal også være Sherlock". Derfor har bladtegnere også et særligt forhold til skuespillerne – det er et fællesskab, der opstår, når vi sidder der på første række. Vi arbejder sammen og skal forløse noget sammen."

Da udstillingen med teatertegninger blev åbnet lige før jul, talte Karen-Lise Mynster da også i sin åbningstale om, at man som skuespiller ofte kan se i tegningen, om man har fanget rollen rigtigt og dermed blive bekræftet i sin figur.

TEGNEREN OPGAV AF GRIN

Når aviserne i dag anmelder teater er illustrationerne typisk fotos fra forestillingerne. Fotografierne er ofte meget flotte, men ifølge Claus Seidel kan tegningen noget helt andet.

"Tegningen kan føre teaterstemningen og duften ind i avisen, så det føles som om, du oplever forestillingen. Edvard Brandes sagde i 1898 til den unge nyansatte Rasmus Christiansen: "Nu skal De gå over på Kongens Nytorv, og så skal De gå ind og tegne fra premieren og komme hjem med en tegning, så mine læsere føler, at de har været i Det Kongelige Teater". Det er ikke som et foto – der er ikke noget filter."

I teatertegningens barndom stod tegningen og anmeldelsen helt forskellige steder i avisen. Først senere blev de to ting samlet og kom til at supplere hinanden.

For Claus Seidel, der i en årrække også har været formand for Danske Bladtegnere, var det teatret, der banede

vejen ind i jobbet som bladtegner. Senere blev tegninger fra retssager et andet af hans specialer.

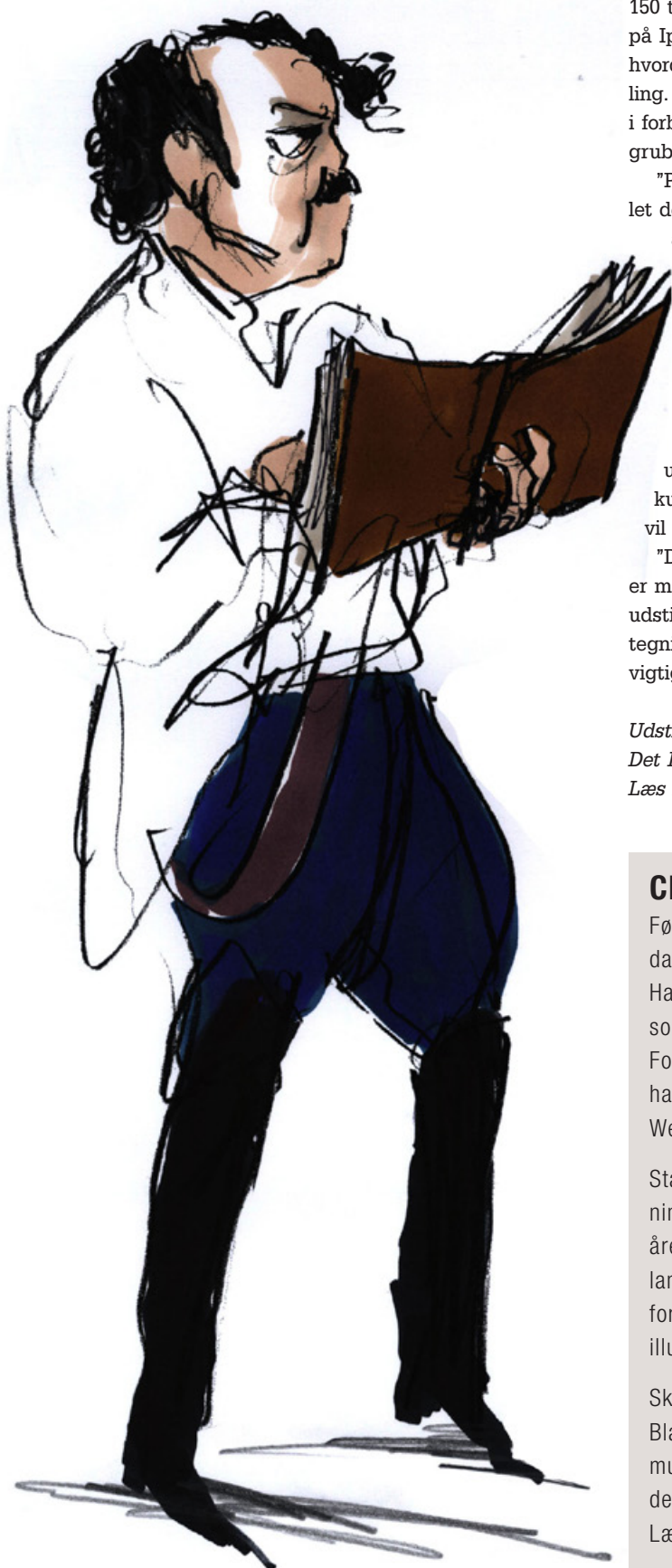
Han gætter på, at han har set over 5000 forestillinger i sit liv, og han kan ikke komme i tanke om nogen, som han ikke har tegnet fra. Noget teater – fx totalteaterforestillinger – har været sværere at få greb om end andet, og så er der de gange, hvor blyanten lå derhjemme i stedet for i tasken. Men det er altid endt med en tegning i avisen næste dag.

"Der har været utrolig mange store oplevelser. Nogle af de første Cirkusrevyer med Dirch Passer var helt specielle, måske også fordi det var i starten af mit fag. Der skete et eller andet, når han sad der i hoppegangen, og det

pludselig blev verdenskunst, du kiggede på. Man var dybt taknemmelig. Min kollega Hans Lollesgaard fra Aktuelt opgav simpelthen at tegne. Han lagde blokken under stolen og grinte bare med. Reenberg er også en af dem, man aldrig kan slippe, Erik Mørk, Bodil Kjer og Ghita, og senest for nogle måneder siden Søren Sætter-Lassen i "Faderen".

Søren Sætter-Lassen som Adolf i "Faderen", Det Kongelige Teater, 2013.
Tegnet af Claus Seidel til gregersdh.dk.

Så er jeg sgu taknemmelig for, at jeg får lov at sidde der," fortæller den 67-årige tegner.

EN GULDGRUBE FRA TEATRET

Under Det Kongelige Bibliotek i de allerældste kældre ligger der i 500 store skuffer omkring 250.000 originale bladtegninger. 50.000 af disse er teatertegninger. "Fra 1. række" viser 150 tegninger på museets vægge og yderligere 200 kan ses på Ipads. Udstillingen har også et tema, hvor man kan se, hvordan forskellige tegnere har fanget den samme forestilling. Claus Seidel har indsamlet og registreret tegningerne i forbindelse med udstillingen, og han kalder det "en guldgrube".

"Pludselig kunne jeg konstatere, at vi på ét sted har samlet det københavnske teaterlivs forestillinger de seneste 50 år og frem til for ca. 10 år siden i et levende organisk materiale. Når du går ned i den enkelte forestilling, så åbenbarer der sig en masse, der aldrig har været offentliggjort. Der er måske 10-15 tegninger fra samme forestilling per tegner, og typisk har tegneren kun brugt 2 eller 3 til at lave den endelige tegning til avisen," siger han.

Der er en overvægt af lidt ældre tegninger på udstillingen. Ifølge Claus Seidel vil mange skuespillere kunne finde sig selv i stregerne på væggene – og mange vil ikke kunne det.

"Der er også en del, der vil blive skuffede, fordi de ikke er med. Det er vigtigt at understrege, at det ikke er en udstilling af dansk teater – det er en udstilling af teatertegninger. Så hensynet til den gode tegning har været det vigtigste." ■

Udstillingen "Fra 1. række" kan ses på bladtegnermuseet på Det Kongelige Bibliotek frem til 22. marts.

Læs mere på www.kb.dk/da/dia/bladtegning.

CLAUS SEIDEL

Født 1946. Oprindelig uddannet malersvend. Han startede sin karriere som bladtegner på Land og Folk i 1966, og i 1985 gik han til BT og 1997 videre til Weekendavisen.

Startede med teatertegninger, men har igennem årene også tegnet fra en lang række retssager og andre begivenheder. Tegner fortsat fra retssager for Danmarks Radio. Har desuden illustreret en række bøger.

Skabte og grundlagde i 2000 Museet for Dansk Bladtegning som en del af Det Kongelige Biblioteks museale funktioner. Har siden været leder af museet, der løbende har udstillinger med forskellige temaer. Læs mere på: www.kb.dk/da/dia/bladtegning

Var i 30 år formand for Danske Bladtegnere.

MEDHOLD I SAG OM SKATTEFRADRAG

PÅ VEGNE AF ET MEDLEM HAR DANSK SKUESPILLERFORBUND KØRT EN SAG OM FRADRAG FOR EN RÆKKE UDGIFTER TIL BL.A. TRANSPORT OG STEMMETRÆNING I FORBINDELSE MED ET ENGAGEMENT.

Det var forkert, da SKAT sagde nej til et skattefradrag for de udgifter, som et DSF-medlem har haft til bl.a. stemmetræning/sangundervisning, rejse og logi i forbindelse med tre engagementer i henholdsvis Danmark og Italien. Det har Landsskatteretten slået fast i en sag, som forbundet har ført på medlemmets vegne.

De tre engagementer krævede alle, at medlemmet var forberedt til rollerne på den måde, at de var indstudieret på forhånd. For at forberede sig deltog medlemmet i stemmetræning/sangundervisning i Italien. Dette mente SKAT ikke var fradragsberettiget.

Dansk Skuespillerforbunds revisionsfirma RSM Plus, som har ført sagen ved retten, argumenterede for vigtigheden af stemmetræningen, samt at indstuderingen af rollerne krævede sangundervisningen. Endelig var der en direkte sammenhæng mellem udgiften til undervisningen og den indtægt, som medlemmet har haft.

Landsskatteretten anerkendte det fulde fradrag for udgifter i forbindelse med sangundervisningen og transport til Italien, samt for en del af udgifterne til kost og logi.

Under et af engagementerne i Italien blev medlemmet syg med halsbetændelse og var nødsaget til at gå til halslæge og få medicin. SKAT mente, at disse udgifter var private og nægtede fradrag for dem.

RSM Plus forklarede i retten, at det var nødvendigt med læge, medicin mv. for at kunne opfylde kontakten med arbejdsgiveren. Landskatteretten afgjorde, at i dette tilfælde må udgifterne anses som værende erhvervsmæssige.

Det er vurderingen fra RSM Plus og DSF, at den sidste afgørelse kan vurderes som en undtagelse, og at man i andre sager kan komme ud for afgørelser, der går i en anden retning. Sagen drejede sig om et samlet beløb på ca. 17.500 kr.

Dansk Skuespillerforbund er glad for Landsskatterettens afgørelse, fordi den peger i den rigtige retning på et område, hvor kunstnere ofte er meget dårligt stillet og skal løfte en stor bevisbyrde for at have ret til skattefradrag.

"Vi er glade for afgørelsen. Det er jo et område, hvor vi som freelancere ofte bliver dårligt stillet, fordi SKAT nægter at anerkende de arbejdsredskaber, vi gør brug af i vores branche. Det bedste råd, jeg kan give vores medlemmer, er at være rigtig grundige med dokumentationen og gemme både arbejdsrelaterede og private bilag," siger Katja Holm fra Dansk Skuespillerforbund, der i øvrigt i samarbejde med Dansk Musiker Forbund og Dansk Artist Forbund arbejder på at få et møde i stand med skatteministeren i 2014. ■

...Lyset, Havet, Sandet og Betty Nansens Huse i Skagen ...

Er du skuespiller og medlem af Dansk Skuespillerforbund har du mulighed for at søge om ophold i Betty Nansens Hus og/eller anneks for perioden maj til september.

Ansøgningsfrist: senest den 28. februar.

Bestyrelsen for Ida Løfbergs Fond vil i marts måned tage stilling til fordeling af husene, og svar vil blive meddelt inden 1. april.

Betty Nansens Hus og Anneks udlejes efter fondatsen for ejeren Ida Løfbergs Fond til sceniske kunstnere. Uden for sommer-månederne kan udlejning til personer med anden tilknytning til dansk teater også finde sted. Kontakt Mariann Aakerlund, 23378472 efter kl. 17 eller på e-mail aakerlund@privat.dk. Priserne er da kr. 3.500 for det Store Hus og kr. 1.900 for Annekset.

Store Hus kr. 4.500 pr. uge
Anneks kr. 2.300 pr. uge

Lejebeløbene er inkl. slutrengøring. Forbrug af el afregnes efter måler. Husene udlejes fortrinsvis for 2 uger.

Ansøgning til:

Betty Nansens Huse i Skagen
c/o Mariann Aakerlund
Kirstineparken 29, 2970 Hørsholm
Eller mail: aakerlund@privat.dk

DSF STUDIO – FORÅRET 2014

MORGENTRÆNING (27. januar til 15. maj)

Mandag: Action-skuespil med Klaus Messerschmidt Hjuler

Tirsdag: Improvisation med Kasper D. Gattrup (uge 5-12)

Tirsdag: IRL-Metoden med Troels Chr. Jakobsen (uge 13-20)

Onsdag: Sang, kor- og stemmetræning med Peter Bom

Torsdag: Filmskuespil med Hella Joof

AARHUS

Tirsdagskor med Andreas Bech til 27. maj

Yoga med Mai Nichol fra 15. januar

AALBORG:

Yoga med Birgitte Helweg til 12. februar

Dans med Katrine Engberg, 12. marts-9. april

Kom og træn i København, Aarhus og Aalborg, når du har tid og lyst. Det koster kun 200 kr. frem til sommerferien.

**I imp
rov
CPH**

DANMARKS FØRSTE IMPRO-COMEDY FESTIVAL OG WORKSHOP

Charna Halpern, kvinden bag langforms improvisation, der underviste HOLDET BAG KLOVN kommer til Danmark og underviser 5 dages workshop

- Se mere og tilmeld dig på denne side: www.IMPROFESTIVAL.dk

5 Dages intensiv workshop 14. - 18 april kr. 2500

LÆS MERE OM DET HELE PÅ SKUESPILLERFORBUNDET.DK – DSF STUDIO

KURSER I FORÅRET

DSF Studio har i foråret særligt fokus på filmtræning med internationale castere, instruktører og skuespilcoaches. Samtidig præsenteres en række nye anerkendte undervisere fra ind- og udland. Du kan bl.a. tilmelde dig

Audition-træning for operasangere
med Johannes Mannov, 24.-27. februar

Instruktion- og castingworkshop
med Greta Amend, 3.-17. marts

Film-masterclass “The close up”
med David Penn, 18.-20. marts

Skuespiller-workshop
med Jesser de Souza, 10-12. marts

Skrivekursus
med Mads Thygesen, 31. marts-4. april

Musical-workshop
med Ola Hörling, 7.-11. april 2014

Step-workshop for begyndere og øvede
med Liv Stevns Petersen, 5.-26. maj

Stemme-workshop
med Nadine George, 19.-24. maj

Filmkursus
med Kenneth Carmohn, 26.-28. maj (Odense)

Arrangement: Selvangivelse for scenekunstnere
med Bent Malinovsky, 28. marts

KOM UD TIL HELE BRANCHEN

INDRYK EN ANNONCE I SCENELIV – DET ER BILLIGERE END DU TROR!

SE VORES PRISER OG FORMATER PÅ SKUESPILLERFORBUNDET.DK/NYHEDER/ANNONCEINFORMATION, ELLER RING PÅ 33 24 22 00.

MASTERCLASS I MEISNER
-MED JOEL ROOKS FRA BILL ESPER STUDIO, NY

3. MARTS - 11. APRIL 2014
MAN-ONS-FREDAG KL 17:30-20:30 I 6 UGER
OPHELIA STUDIO, GASVÆRKSVEJ 4E, KBH
PRIS: 5000,- (UTROLIG BILLIGT!)

TILMELD DIG PÅ WWW.OPHELIA.DK (STUDIO)

“JOEL ROOKS UNDERVISTE MIG, DA JEG I SIN TID GIK PÅ ESPER. HAN ER PRÆCIS, KLAR, SJOV OG SKARP OG JEG KAN KUN ANBEFALE HAM.”
- SARAH BOBERG

ophelia
Danmarks 4. skuespillerskole

RUNDE FØDSELSDAGE		
DAG NJAA ISENE	50 ÅR	31. JANUAR
SØREN MALLING	50 ÅR	3. FEBRUAR
BUE WANDAHL	50 ÅR	6. FEBRUAR
HENRIK WEEL	60 ÅR	9. FEBRUAR
PIA JONDAL	60 ÅR	11. FEBRUAR
ANNA REUMERT	50 ÅR	14. FEBRUAR
WILLIAM MCFETRICH	70 ÅR	15. FEBRUAR
HENRIK STEEN LARSEN	60 ÅR	18. FEBRUAR
PREBEN RAVN	80 ÅR	27. FEBRUAR
HANS CHR. JOHANSEN	85 ÅR	4. MARTS
ELSEBETH DREISIG	50 ÅR	5. MARTS
LARS WRIST KNUDSEN	50 ÅR	6. MARTS
ASGER GOMEZ FRØKOV	60 ÅR	6. MARTS
KJELD NOACK	90 ÅR	6. MARTS
PETER CAMBELL BENSTED	60 ÅR	10. MARTS
DALIA RAZ BEILIN	70 ÅR	12. MARTS
INGER DAM-JENSEN	50 ÅR	13. MARTS
ANN THAYER CROSSET	60 ÅR	16. MARTS

BYD FORÅRET VELKOMMEN

GENERALFORSAMLING, BESTYRELSESVALG OG FEST

Dansk Skuespillerforbund holder generalforsamling
søndag den 25. maj 2014 kl. 12.00
(dørene åbnes kl. 11.30 - indskrivning)
The Lab, Vermundsgade 40B, 2100 København Ø

Fotos: Diana Axelssen

Foreløbig dagsorden

- Velkomst og fællessang
- Formandens beretning
- Præsentation af opstillede bestyrelseskandidater
- Forelæggelse af det reviderede regnskab
- Eventuel godkendelse af div. overenskomster
- Valg af bestyrelsesmedlemmer
- Valg af kritiske revisorer og suppleanter
- Fastsættelse af kontingent
- Emner til debat
- Afslutning og fællessang

...og så holdes DSF's traditionelle forårsfest med musik, hygge og dejlig mad, hvortil drikkevarer kan købes.

Der er som altid valg til bestyrelsen, og kandidater kan melde sig frem til 11. marts 2014.

Tilmeldingen skal være bilagt en personlig præsentation på max. 1/2 A4-side.

Følgende bestyrelsesmedlemmer er på valg og genopstiller:

Kristine Brændstrup, Christian Damsgaard, Ole Jacobsen og Maj-Britt Mathiesen

Følgende bestyrelsesmedlemmer ønsker ikke genvalg:

Mette Frank, Elisabeth Halling, Henrik Jandorf, Sofia Karlsson og Trine Runge

Følgende bestyrelsesmedlemmer er ikke på valg:

Dorthe Hansen Carlsen, Julie Carlsen, Rebekka Lund, Thomas Magnussen, Mette Marckmann, Frederik Meldal Nørgaard og Ulla Ricklander

Valg af kritiske revisorer og revisorsuppleanter:

Forslag til genvalg af Paul Hüttel og Holger Perfort som kritiske revisorer.

Forslag til valg af Anne Voigt Christiansen og Rasmus Hammerich som revisorsuppleanter.

14 dage før generalforsamlingen modtager alle medlemmer den endelige dagsorden med posten. Bilag til generalforsamlingen vil samtidig være tilgængelige på forbundets hjemmeside.

DET BLIVER EN FANTASTISK DAG, OG VI GLÆDER OS TIL AT SE JER.

DEADLINE TIL NÆSTE NUMMER: 25. FEBRUAR

FRA KUNSTNER TIL LEDER

DET KAN VÆRE ET STORT ROLLESKIFT, NÅR EN UDØVENDE KUNSTNER PÅTAGER SIG DEN OFFICIELLE CHEFROLLE. SKIFTET ER OFTE DREVET AF ØNSKET OM SELV AT SKABE NOGET OG KUNNE PRÆGE DET I STØRST MULIGT OMFANG. MEN MED LEDERROLLEN FØLGER OGSÅ MUS-SAMTALER, ADMINISTRATIVT ARBEJDE, KONTAKT TIL MYNDIGHEDER OG MEGET ANDET.

TRE KUNSTNERE FORTÆLLER OM SKIFTET I NÆSTE NUMMER, HVOR DU OGSÅ KAN LÆSE OM ISRAEL – DEN NYE SMELTEDIGEL FOR BL.A. TV-FIKTION.

NYT ÅR – NYE OPGAVER

Årsskiftet er en mulighed for eftertanke – gøre status over, hvordan det forgangne år er gået, hvad der er sket, men i lige så høj grad tanker om, hvor vi skal hen og hvad vi ønsker os i livet. Måske derfor er det som regel i januar, at rygestoppene sætter ind, fitnesscentrene fyldes, der købes ind til sund og ernæringsrigtig mad, og vi husker at ringe til vores nærmeste, så godt vi formår.

Jeg bruger selv dagene før og efter årsskiftet til at gøre status, både over mit privatliv og over mit arbejdsliv – og navnligt over, hvad vi har på tapetet det kommende år i DSF. Og der er nok at tage fat på – også i 2014.

Først og fremmest er bestyrelsen fortsat optaget af pensionsspørgsmålet; det er vores klare mål at arbejde frem imod, at medlemmerne i DSF får en betydelig bedre pensionsordning end tilfældet er nu. Meningen med en pensionsordning er, at man har et fornuftigt levestandard, når man når pensionsalderen, uanset om man ønsker at gå på pension eller ej.

Dagpengereglerne har også stadig vores fokus. Med dagpengereformen blev der strammet så meget op på genoptjeningskravet og de supplerende dagpenge, at tusindvis af ledige er stillet meget vanskeligt. Vi skal fortsætte med at sætte fokus på konsekvenserne af de nye regler og oplyse om vores atypiske arbejdsmarked. Samtidig gør det mig gang på gang mismodig, når jeg oplever en omtale af de ledige, der er præget af mistillid. Det skal vi forsøge at ændre, bl.a. i forbindelse med rapporten fra det såkaldte Carsten Koch-udvalg, som omtales på side 7 i dette blad.

En rapport om scenekunstuddannelserne anbefalede for nylig at skolerne bliver tilpasset de øvrige videregående uddannelser med en bachelor og en kandidatdel. Rapporten var bestemt gennearbejdet. Alligevel er der flere ting, som vi i bestyrelsen finder bekymrende, heriblandt at man lægger op til én overrektor for alle skolerne. Der er også andre tiltag, som vi gerne vil se nærmere på og rette politikernes fokus imod. Og så er det helt afgørende for os, at det prak-

tisk/håndværksmæssige stadig er og forbliver det altoverskyggende element på uddannelserne. De må ikke blive ofre for en akademisering, hvor vi skal læse os frem til kunsten. Vi skal på "gulvet".

Skattemæssige udfordringer for vores medlemmer er også et fokusområde for mig i det kommende år. Alt for mange oplever at have vanskeligt ved at trække arbejdsrelaterede udgifter fra i skat, praksis varierer mellem skattecentrene. Det er vigtigt, at kunstnerisk arbejde ligestilles med andet arbejde i det skattemæssige system. Det skal i højere grad være muligt at trække makeup, vedligehold, kostumer og transport fra, så man ikke skal kæmpe for hver fem-øre, mens man betragtes som en person "der roder med noget sært og mærkeligt". Her er vi gået i samarbejde med de andre kunstneriske forbund om at få skatteministeriet i tale.

Som det allerede blev gjort tydeligt ved sidste års generalforsamling har medlemmernes rettigheder og bevarelse af dem i disse år stor opmærksomhed i bestyrelsen. Med nye platforme og udnyttelser er det afgørende, at medlemmernes rettigheder bevares, så vi stadig er garanteret betaling for udnyttelse af vores kunst. Det er en del af det, vi lever af.

2014 er også året, hvor vi vil arbejde videre på at forbedre medlemmernes muligheder for efteruddannelse og netværk. Branchen er fragmentarisk, og indimellem kan man føle sig alene og udenfor. Vi vil gerne skabe muligheder for netværk og dygtiggørelse for os alle.

Mange nytårsforsætter er i overhængende fare for ikke at blive til noget – måske fordi vi mister modet, måske fordi vi ikke orker det, når det kommer til stykket, måske fordi vi har for travlt. I forhold til de opgaver og udfordringer, der venter forbundet i det kommende år, har vi modet, vi orker og vi har travlt med at arbejde for jer og vores faglige fællesskab. Godt nytår!

Katja Holm,
formand for Dansk Skuespillerforbund

Foto: Karoline Løberkind

VINDEREN AF DRAMATISK DEBUT 2014

CARSTEN BJØRNLUND DITTE GRÅBØL KRISTIAN HALKEN BRIAN HJULMANN

SPARTA!

MANUSKRIPT BENJAMIN KITTER · INSTRUKTION FREDERIK ARNTZEN NEERGAARD · SCENOGRAFI LOUISE BECK

23. FEB - 23. MAR

KØBENHAVNS KOMMUNE

VALBY LOKALUDVALG

ODA OG HANS
SVENNINGSENS FOND

WILHELM HANSEN FONDEN

NATIONALBANKENS
JUBILÆUMSFOND

Dansk Skuespillerforbund

OVERRETSSAGFØRER
L. ZEUTHENS MINDELEGAT